

KÖY İŞLERİ BAKANLIĞI
KURULUŞU HAKKINDA BİR RAPOR VE AÇIKLAMA

Sevgili Köylü Kardeşlerimiz ,

Mesulcelerin ve ihtiyaçların sadece senin olmaktan gelmesi, Türk
Ulus ve Yurdunun, davası ve kaderi durumunu almıştır.

Sana uzanan eli, candan alâka ve samimiyeti, yürüten adımları,
bağlanan gönülleri taşıyan kişi, gerçek Vatan ve Millet, aşk ve heyecanı
ile çarpan kalbin sahibidir.

Sen, her şeyi Devletten bekliyen kişi değilsin. Sana gelen,
hizmet ve faaliyetlerin faydasına inandığın gün, bütün güç ve imkânların-
la katılırsın.

Bu memlekette, köy ve şehir ayrımı olmamıştır. Ve olmamalıdır
da. Ancak, " MEMLEKETİN HAKİKİ EFENDİSİ KÖYLÜDÜR. " sözüne kavuştuğun
zaman, Türk Ulsu mutlu ve özlediğimiz yurda, ulaşmış olmanın huzurunu du-
yacaktır.

Mutlu ve ümitli yarınlara doğru en içten sevgilerimizle ...

KONUNUN ANA BÖLÜMLERİ :

- I- KÖY İŞLERİ BAKANLIĞI NİÇİN KURULDU ?
- II- TÜRK KÖYLÜSÜNÜN BU GÜNÜK DURUMU .
- III- KÖY KALKINMASI BAŞARIŞIZLIĞININ NEDENLERİ.
- IV- KÖY İŞLERİ BAKANLIĞI ORGANİZASYONU :
 - a) Bu konudaki görüşler.
 - b) Merkez Örgütü.
 - c) Taşra Örgütü Halkındaki Düşünceler.
- V- KÖY KALKINMASINDA ANA İLKE .

" Halk için, Halka doğru
Halk için, Halkla beraber, "

I- KÖY İŞLERİ BAKANLIĞI NİÇİN KURULDU

Fert, aile, toplum ve millîyet olarak yeni ihtiyaç ve meseleler, yeni kuruluşlara zorlar, doğurur. Köy İşleri Bakanlığında tabii ve sosyal bir gelişmenin neticesinde Türk Toplumunun gerçek ihtiyacı olarak doğmuştur.

Her yeni kuruluş ve yeniliklere karşı toplumun direnmesi ve reaksiyonu psiko-sosyal bir özelliktir. Bu hal, bazan şiddetli bazanda mutedil geçer. Ancak, toplumun gerçek ihtiyacı vasfını taşıyor ve iyi bir eleştirinin neticesinde çıkmışsa tutunur. Aksi halde elenir.

İşte: Köy İşleri Bakanlığı, Türk Toplum ve Vatanımızı yıllardır gelişen ve olgunlaşan hizmet sahası olarak son koalisyonda doğdu. Her izan sahibinin gördüğü gibi, Ulusumuzun içinde bulunduğu tablo ve köylerimizin genel durumu, çetin hayat şartları ortadadır. Bu konuda, azçok bilgi ve görgüsü olan vatanseverler bu fikirde birleşecekler ve Bakanlığın kuruluşundaki lüzum ve isabeti sezeceklerdir.

Bu gün; yurt ve ulusumuz çeşitli bakımlardan, kalkınma yolunda tarihinin en çok ve çetin problemleriyle karşı karşıya kaldığı devirlerden birisini yaşıyor. Ayrıca, 59 000 yerde oturmakta bulunan köylerimiz ekonomik, kültürel ve sosyal yönden daha ciddi ihtiyaç ve meselelerle karşı karşıya bulunmaktadır.

Cumhuriyet Türkiye'sinde kısmen köylere ve davalara eğilinmişse de 40 senelik gayretler köye ve köylüye, özlediğimiz gelişme ve kalkınmayı götürmekte pek cılız kalmıştır. En bariz misallerden bazıları :

II- TÜRK KÖYLÜSÜNÜN BUGÜNKÜ DURUMU

- 1- Her yönden köy ile şehir arasında büyük bir dengesizlik vardır.
- 2- Şehre bugüne dek, âme tesisleri ve hizmetleri muntazam ve programlı bir şekilde götürüldüğü halde, köy bunların tümünden şehre göre çok yoksun bırakılmıştır.
- 3- Şehrin cazibesi, köy güç hayat şartlarına ve ekonomik güçleri karşısında köyden şehre devamlı ve gittikçe artan göç devam etmektedir. Zira:
 - a) Köylerimizde ekilen topraklar maksimum noktasına varmıştır.
 - b) Erozyon olayları, tabii afetler ve kuraklık verimi gittikçe azaltmaktadır.
 - c) Meralar azalmış ve hayvancılık gittikçe gerilemiştir.
 - d) Şehrin imkânları ve cazibesi artarken köy, hep yerinde saymış ve imkânsızlıklar daha da artmıştır.
 - e) Ziraat istihsalın artışı ve mahsulün değerlendirilmesinde halen istikrar sağlanamamıştır.
 - f) Ziraatte islah, mücadele ve verimi artırıcı tedbirlerle bu yoldaki müsbet usul ve davranışların köye ve köylüye mal edilisi yetersizdir.
 - g) Köyde; iş gücü fazlalığı, gizli ve açık işsizlik gittikçe artmaktadır.
 - h) Milli gelirin fert başına düşen miktarı ve dağılışındaki dengesizlik bilhassa köylerde de düşündürücüdür.
- 4- Halen 16 000 den fazla köylerimiz okul ve öğretmenlerden yoksundur.
- 5- Milletler batı uygarlığının sonucu, atom ve füze devri yaşarken, nüfusumuzun % 60 şının 29 harf ve 10 rakkamı kullanamamaları çok üzücüdür. Bu nisbet köylerde, özellikle kadınlarda çok daha kâkabaktır.
- 6- Sağlık bilgileri, hizmet ve tesisleri anladığımız manada köye girmemiştir. Mevcut faaliyetler de sembolik olmaktan öteye gidememiştir. Tedbirsizlik, bilgisizlik sebebiyle ölümlere, bilhassa çocuk ölümlerine yada neslin gittikçe cılızlaşmasına yol açmaktadır.

7- Köyde; bedif, sanat gibi kültürel, sosyal ve medeni ihtiyaçlar nerde? "Köylü ne yapsın sinamayı, tiyatroyu, elektriği, kanalizasyonu... Kendi kendine çılışsın, yapsın bunları. Tabii, tembeler oturursa müstahak böyle yaşamağa. Ayaklarına kadar bir çok Jeopli memur, teknisyon gönderiyoruz. Bizim adamlarımızın sözlerine kulak asmayorlar ki yükselsinler." İşte; köylerimizin maddi ve manevi yaşayış ve meselelerinin genel tablosu. Ancakşunu iyibilmeliyizki böyle düşünmeye ve söylemeye hiçte hakkımız olmaması gerekir. (Böyle düşünenler için)

Daha nice, sıralayacağımız ekonomik ve sosyal mesele ve davalarla yanyana ve içice bulunan, kendi kaderlerine terk edilen köy ve köylülerimizin kalkınmalarına etkin davalarda duracak ve bekliyecek zamanları kalmamıştır. Bu gün köylerimize hizmet götüren pek çok eleman ve hizmet servisleri vardır. Köye direk hizmet götüren elemanların sayıları 70.000 den fazla olduğu söyleniyor. Oysaki, mevcut sistem ve mevzuata göre bunların köy kalkınmasındaki etkileri çok zayıf kaldığı gibi, ekonomikte değildir.

III- KÖY KALKINMASI BAŞARISIZLIĞININ NEDENLERİ

- a) Köy kalkınması ile ilgili çalışmalar idari bakımından dağınıktır,
- b) Köye hizmet götüren sektörler ve güçler arasında her yönlü koordınasyon ve kooperasyon yoktur.
- c) Yapılan faaliyet ve gayretler plânsız ve istikrarsızdır.
- d) Çalışmalar ve yapılan denemelerin sonuçlarına ait sistemli bir değerlendirme ve takip yapılamamaktadır.
- e) Köye hizmet götüren elemanlar bilhassa toplumu harekete geçirmek ve köy kalkınmasının metot ve tekniği yönünden yeterli formasyona sahip değildirler.

f) Köylünün kalkınması hizmet ve yatırımlarına katılmaları için girişilen çapalar yetersizdir. Bu uğurdaki çalışmalar halen devletin tek taraflı faaliyet ve gayretlerinden ibaret kalmıştır.

Yukarıda belirtilen ve daha eklenebilecek nedenlerin neticesi olarak; köy kalkınmasında insan emeği, zaman, araç ve vasıtaların ekonomik olmayan bir şekilde kullanılmasına yol açtığı gibi, bu yolda özlediğimiz neticeye ulaşmamızda engellemiştir.

Memleket nüfusunun % 74 den fazlası köy ve küçük kasabalarda yaşadığına göre, köyün kaderi Türk Ulusunun kaderi demektir. Böylece, Türk Devlet ve Hükümetinin ana davası bugün için köy davası olması gerekir. İşte, Devlet Plânlama Teşkilâtının yönettiği Pilot Bölgelerde ki Toplum Kalkınması çalışmaları ile son koalisyon hükümeti bünyesinde kurulan Köy İşleri Bakanlığı'nın teşkili bu anlayış ve rasyonel düşünceenin en isabetli ve değerli ifadesini taşır.

Memleketimizde köy realitesi ve davaları hayli didiklenmiştir. Bugün köylerimizin müsterek meseleleri, ihtiyaç ve imkanları bellidir. Bu konuda artık duracak ve bekliyecek zamanımız kalmamıştır. Köy davası; ciddi, samimi yaygın ve hızlı bir şekilde Devletin Ana Konusu olarak ele alınmadıkça kalkınmamız çok uzun vadeli olacaktır, belkide yılların içersinde eriyecektir. Şehirlerimizde milyonları yutarak ve ekonomik kalkınmamıza etkin olmayan bina yatırımları bugün için lüktür. Bunların köy kalkınmasına yönlendirilmesiyle mahalli gücün teşvik ve harekete geçmesi yönünden gerçek değerini ve yerini bulacaktır.

Köylü, yıllar yılı çok aldatılmış ve atlatılmıştır. O, çeşitli kişiler tarafından ve çeşitli zamanlarda istismar edilmiş. Bu tutum; onun yetkililere ve ilgili kişilere karşı haklı olarak, güven duygusunu sarsmıştır. Artık köyüne gelenlere, vaatde bulunanlara, bazı teşebbüslere geçmek isteyenlere karşı kolay kolay inanmıyor. Bu cihetle; Köy kalkınması ile ilgili faaliyet-

lere geçen ve bu konuda görev alanların davaya yürekten inanarak, benimsyen samimi ve ülkücü kişilerden olması bilhassa önemli ve başta gelen husustur. Ayrıca, bu kişilerin toplum kalkınmasının metot, teknik ve hedefi yönünden müşterek formasyon almış olmaları lüzumludur. Bu ise çalışmalarda görüş birliğini sağlayacak, direnme ve geçikmeleri önleyecektir.

Köy İşleri Bakanlığı kurulalı aylar olmasına rağmen halen; Bakan, Özel Kalem Müdürü ve Kâatibi olmak üzere üç kişiyle çalışmaktadır. Bakan Dr. Lobit Yurdoğlu, geçen bu zaman zarfında insan üstü, canlı ve yorucu bir çalışma yapmıştır. Köy ile ilgili bütün, etüd, inceleme, gözlem ve görüşmelerini yapmış, çalışma örneklerini yurt içinde ve dışında bizzat tetkik etmiştir. Ayrıca Üniversite ve İlim Adamlarımızdan meselenin teorik kısımlarını, tatbikatçılarından ve köy tetkikleriyle de pratik yönlerini bir araya getirme ustalığını başarmıştır.

Görüldüyorki; önceki noticeler yanında, Yurdoğlu meselenin bizzat derinliğine inmiş, hatta pazar ve tatil günlerini köylerde kalmak ve geçirmek suretiyle idealist örnekler de vermiştir.

IV- KÖY İŞLERİ BAKANLIĞI ORGANİZASYONU

a) Bu konuda görüşler :

Yukarıda Köy İşleri Bakanlığının kuruluşundan bugüne kadar gelişim safhalarını yakinen izlediğimiz ve çok ümitli gibi görünen gidiş kâfi mi?... İşte burada düşünmek gerekir. Hemde etraflıca ve derin, derin ... Karşınızda. Ulusumuzun kadere diye vasıflandırdığımız çeşitli meselolarla yüklü dev bir konu ve bunların en verimli bir şekilde yönetimini sağlayacak kuruluş ...

Deniyor ve diyoruz ki ; Köy İşleri Bakanlığı, Köy kalkınması yönünden bir hizmet Bakanlığı mıdır ? yoksa köye hizmet götüreren tüm Bakanlar arasında ve taşra tatbikatında Koordinasyon ve Kooperasyonu sağlayan bir Koordinatör rolünde midir ? Birincisi ise; zaten bu maksatla kurulmuş çeşitli Bakanlıklar vardır. İkincisi ise; Bakanlar seviyesinde olduğu için bu koordinatörlüğü sağlamakta güçlük geçecektir, deniliyor ... Asıl iş; Merkezde bilhassa hizmet ve faaliyetlerin uygulama yeri taşrada yukarıdaki izah nasıl bağdaştırılacaktır? Şuna inanıyorum ki; kuruluşun şekli ne olursa olsun Köy Kalkınmasında başarıyı, görevlilerin mevzuata ve bürokrasiye aşırı bağlılıktan sıyrılarak davaya eğilmeleri, işbirliği halinde çalışma anlayışı yönünden müsterek davranış kazanmalarına bağlıdır.

b) Merkez Örgütü :

Öğrendiğimize göre, Bakanlar Kurulu Kararı ile Köy ve Köylü ile yakın münasebeti olan bazı hizmet servisleri Köy İşleri Bakanlığına bağlanmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığından :

- 1- Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü
- 2- Erkek ve Kadın Köy Gezici Kursları

Devlet Plânlama Müsteşarlığından :

- 1- Toplum kalkınması Ünitesi - Pilot Bölge Çalışmaları

Tarım Bakanlığından :

- 1- 4 K ve Ev Ekonomistleri
- 2- Enformasyon Servisi, Kısa Devroli Ziraat Kurslar

Buradan şu neticeye varıyoruz : Köye direk ve endirek hizmet götüren servisler şeklinde ortaya çıkan konulardan, köye direk hizmet götüren ünitelerin Köy İşleri Bakanlığında toplandığını görüyoruz. Pek tabii - dir ki; köyün ve köylünün kalkınmasıyla ilgili hizmet ve faaliyetlerin bir çoğu yine diğer Bakanlıklar bünyesinde eskisi gibi yürütülecektir. Ancak, imkânların en iyi şekilde değerlendirilbilmesi gayret ve faaliyetlerin verimli ve ekonomik şekilde gayesine ulaşabilmesi için il ve ilçe kademesinde köye hizmet götüren direk ve endirek tüm sektörler arasında ahenkli ve düzenli bir şekilde işbirliğine bilhassa ihtiyaç vardır.

Yukarıda izah ettiğimiz ilçe teşkilâtında bu koordinatörlüğün pek tabiidir ki Kaymakam yapacaktır. Aynı hususu il de Valinin yapması gerekirse de Valinin iş haçı ve pek çok komisyonların başkanlığı yapması düşü - nülerek; devamlılık gayret ve faaliyet isteyen ildeki Koordinatörlüğü Vali yetkisinde bir Vali Muavininin yapması ve yönetmesi uygun düşer. Ancak; bu ki - şilerin, toplum kalkınmasının metod ve tekniği yönünden özel formasyonla yeti - miş, ülkücü, toplumcu ve enerjik, köycü özellikte ki kimselerden olması, biz - leri köy kalkınması yolundaki hedefe daha çabuk ulaştıracaktır.

V - KÖY KALKINMASINDA ANA İLKE

" Halk için, Halka doğru,
Halk için, Halkla beraber." parolasıdır.

Sevgili Köylü Kardeşlerim ...

Meselelerin ve ihtiyaçların sadece senin olmaktan çık - mış, Türk Ulusu ve yurdunun davası ve kaderi durumunu almıştır.

Sana uzanan eli, candan alâka ve samimiyeti, yürüyen adamları, bağlanan gönülleri taşıyan kişi, gerçek vatan ve millet, aşk ve ho - yecanı ile çarpan kalbin sahibidir.

Sen, her şeyi devletten bekliyen kişi değilsin. Sana golen, hizmet ve faaliyetin faydasına inandığın gün, bütün güç ve imkânların - la katılırsın.

Bu memlekette, köy ve şehir ayırımı olmamıştır, ve olma - malıdır da. Ancak, " Memleketin hakiki efendisi köylüdür. " sözüne kavuştu - ğun zaman, Türk Ulusu Mutlu ve özlediğimiz yurda ulaşmış olmanın huzurunu duya - caktır.

Köy İşleri Bakanının şahsında sana en içten saygılar .
Mutlu ve ümitli yarınlara doğru sevgilerimle .

A. Servet Devolioğlu
Halk Eğitimi Başkanı

Sayın

Prof. Dr. K. Fikret Arık
Türkiye-Ortadoğu Anne İdaresi
Enstitüsü Umum Md.
Bestekar Sk. No 25

Kavaklıdere
Ankara